

Õesti = ma rahwa // 8.

K a l e n d e r,

ehk

L ä h t = r. a m a t

1840

aasta peäle, pärrast meie

Isanda Jesusse Kristusse
sündimist.

Sel aastal on 366 päeva.

Tallinnas,

trükkitud Gresseli kirjadega.

Märkide selletaminne.

- Moor = ku.
 Esfimenne werend.
 Tâis = ku.
 Wiinne werend.
p. parrast.
p. l. parrast lounat.
e. l. enne lounat.
P. Pühha.

Der Druck dieses bloß zum Gebrauch in den Ostsees Provinzen bestimmten Kalenders ist unter den gesetzlichen Bedingungen gestattet.

M. v. Engelhardt,
Censor.

Dorpat, d. 2. September 1839.

Párrast meie kalli Jesanda Jesusse Kris-				
tusse sündimist, on tännawo aasta	=	1840		
Párrast mailma lomist	=	5789		
Párrast Tallinna üleseehitamist	=	621		
Párrast Lutterusse dige usfo üleswõtmist	=	323		
Párrast wanna katko	=	183		
Párrast sedda, kui wággi Pranburgi láks	=	162		
Párrast sedda, kui Toompä pölland	=	156		
Párrast sure nálja hakkatust	=	145		
Párrast teist katko	=	130		
Párrast meie sure armolisse Keisri Herra				
МЯКОЕ ПАВЕДЫЕ				
sündimist	=	44		
Párrast sedda, kui ta hakkas wallitsema	=	15		

Joulo = ja Wasila = páwa wahhel on:
9 náddalat.

Januarius.

Neäri: ku.

Kristusse ümberleikamisest. Luf. 2, 21.		
1 Esmasp.	Neäri P. Aita Jummal!	
2 Teisp.	Abel, Set	Lund
3 Keßnädal	Enof	
4 Neljap.	Metusala	ja
5 Kede	Simon	
6 Laup.	3 Kunninga P.	fulma.

Jesüs 12 aastat wanna. Luf. 2, 41.		
7 Pühhap.	1 P. p. 3 K. P.	☺ 2, 12' e.l.
8 Esmasp.	Erart	
9 Teisp.	Peatus	Wägga
10 Keßnädal	Paawli pääw	
11 Neljap.	Ewraim	fange
12 Kede	Rein	
13 Laup.	Hilarius	fulm

Pulmad Rana: lünnas. Joan. 2, 1.		
14 Pühhap.	2 P. p. 3 K. P.	☾ 3, 12' p.l.
15 Esmasp.	Tirik	
16 Teisp.	Kisbrekt	ja
17 Keßnädal	Ednaisse pääw	

Sel kuul on 31 päwa.

18 Neljap.	Alfel	tuisone
19 Kede	Sara	
20 Laup.	Waab. Sebast.	ilm.

Pealikust Kapernauma: Einnast. Matt. 8, 1.		
21 Pühhap.	3 P. p. 3 K. P.	
22 Esmasp.	Madlena	● 8, 37' p.l.
23 Teisp.	Lotta	Heits
24 Keßnädal	Timoteus	
25 Neljap.	Paawli ümb.	lik
26 Kede	Polikarpus	
27 Laup.	Krisostom	fuld

Kristus Laewa peäl. Matt. 8, 23.		
28 Pühhap.	4 P. p. 3 K. P.	
29 Esmasp.	Samuel	☽ 5, 43' p.l.
30 Teisp.	Adelgund	ilmad.
31 Keßnädal	An	

12mal selle ku päwal touseb päike kello pool 9, ja lähhab loja kello pool 4. Pääw on pitk 7 tundi, ja ö 17 tundi.

Webruarius. Kuinla = ku.

1 Neljap.	Pirit	
2 Rede	Kuinla pääw	Tuul:
3 Laup.	Hanna	sed

Umbrohhust. Matt. 13, 24.

4 Pühhap.	5 P. p. 3 R. P.	ja
5 Esmasp.	Agata	☺ 3,33' p.l.
6 Teisip.	Tora	tuiso:
7 Kestnaddal	Rikart	sed
8 Neljap.	Salomon	il:
9 Rede	Polli	mad.
10 Laup.	Kolastika	

Wina : mäest. Matt. 20, 1.

11 Pühhap.	9 P. e. Kr. üll. P.	
12 Esmasp.	Eulalia	Selged
13 Teisip.	Elwine	☾ 0,29' p.l.
14 Kestnaddal	Valentin	pääwad.
15 Neljap.	Wauстина	
16 Rede	Zula	Raunis

Sel kuul on tännawo 29 päwa.

17 Laup.	Konstantia	kange
----------	------------	-------

Külwi : mehhest. Luf. 8, 4.

18 Pühhap.	8 P. e. Kr. üll. P.	
19 Esmasp.	Simon Apost.	külm.
20 Teisip.	Egarius	
21 Kestnaddal	Esaias	● 5,45' e.l.
22 Neljap.	Peetri pääw	Lum:
23 Rede	Mina	
24 Laup.	Maddise pääw	me:

Pimmedast tee äres. Luf. 18, 31.

25 Pühhap.	Vaasto Pühha	saddo
26 Esmasp.	Nestor	
27 Teisip.	Wastla pääw	ja
28 Kestnaddal	Zuhka pääw	☾ 0,46' e.l.
29 Neljap.	Makarius	külm.

16mal selle ku päwal touseb päike kello 7, lähhad
leja kello 5. Pääw on 10, ö 14 tundi pikk.

Martius.

Paasto: ku.

1 Rede	Albina	
2 Laup.	Medea	Heitlik:

Kristust kiusatakse. Matt. 4, 1.

3 Pühhap.	1 P. Paastus	
4 Esmasp.	Adrian	lud,
5 Teisip.	Angelus	
6 Keisnädal	Palwe päaw	Ⓢ 6, 10' e. l.
7 Neljap.	Perpetua	niisked
8 Rede	Põri päaw	
9 Laup.	Prudentia	ilmad,

Kananea naesest. Matt. 15, 21.

10 Pühhap.	2 P. Paastus	
11 Esmasp.	Konstantin	wahhel
12 Teisip.	Krefor	
13 Keisnädal	Ernst	lumme:
14 Neljap.	Safarias	Ⓢ 8, 20' e. l.
15 Rede	Longinus	saosed.
16 Laup.	Aleksander	

Sel kuul on 31 päwa.

Kristus aiab kurratid wälja. Luf. 11, 14.

17 Pühhap.	3 P. Paastus	
18 Esmasp.	Kabriel	Pehme
19 Teisip.	Josep	ilm.
20 Keisnädal	Olga	
21 Neljap.	Pent	● 4. 59' p. l.
22 Rede	Kawael	Külmad
23 Laup.	Tiits	ja

5000 meest södetakse. Joann. 6, 1.

24 Pühhap.	4 P. Paastus	uddos:
25 Esmasp.	Paast. Mar. p.	sed
26 Teisip.	Manuel	päwad,
27 Keisnädal	Kustaw	wahhel
28 Neljap.	Kideon	Ⓢ 8, 0' e. l.
29 Rede	Kido	saab
30 Laup.	Adonias	weel

Jesús kiwwidega wiisatud. Joann. 8, 46.

31 Pühhap.	5 P. Paastus	lund.
------------	--------------	-------

10mal selle ku päwal touseb päike kello 6, lähkääb
loja kello 6. Päaw on 12, ja õ 12 tundi pilt.

Aprillis. Jürri = ehk mahla = ku.

1 Esmasp.	Karjalaskm. pääw	Heits
2 Teisip.	Pauline	
3 Kesknaaddal	Werdinand	lii
4 Neljap.	Ambrosius	☉ 9,33' p.l.
5 Rede	Maksim	ilm.
6 Laup.	Kõlestin	

Kristusse süsse sõitmisest. Matt. 21, 1.

7 Pühhap.	6 P. Paastus	Wihma
8 Esmasp.	Liborius	ja
9 Teisip.	Vogislaus	tuult.
10 Kesknaaddal	Etsekiel	
11 Neljap.	Suur Nelja P.	Lum:
12 Rede	Suur Rede	me:
13 Laup.	Justinus	☉ 1,25' e.l.

Kristusse ülestõusmisest. Mark. 16, 1.

14 Pühhap.	1 P ü h h a,	Künni p.
15 Esmasp.	2 P ü h h a	saddo
16 Teisip.	3 P ü h h a	
17 Kesknaaddal	Rudolw	ja

Sel kuul on 30 päwa.

18 Neljap.	Walerian	wihma.
19 Rede	Simon	
20 Laup.	Jakobina	● 1,44' e.l.

Kinnipandud ukst. Joann. 20, 19.

21 Pühhap.	1 P. p. üll. P.	Wahhel
22 Esmasp.	Kajus	
23 Teisip.	Jürri pääw	kau:
24 Kesknaaddal	Albert	
25 Neljap.	Markusse p.	nid
26 Rede	Etsekiel	☉ 4,28' p.l.
27 Laup.	Anastasius	sojad

Heast karjatsest. Joann. 10, 12.

28 Pühhap.	2 P. p. üll. P.	
29 Esmasp.	Reimund	päwad.
30 Teisip.	Erast	

12mal selle ku päwal tõuseb päike kello pool 5, ja lähkab loja kello pool 8. Pääw on pikk 15, ja 8 9 tundi.

Majus.

Meio: ehk leht: ku.

1	Kesknäddal	Wolbri pääw	
2	Neljap.	Sigismund	Umbne
3	Kede	+ Leidminne	ja
4	Laup.	Tio	☉ 1, 9' p. l.

Ürrikesse aia pärrast. Joann. 16, 16.

5	Pühhap.	3 P. p. üll. P.	külm
6	Esmasp.	Susanna	ilm.
7	Teisip.	Ulrika	
8	Kesknäddal	Paas	Tuult
9	Neljap.	Niggulas	ja
10	Kede	Kordian	wihma.
11	Laup.	Pankratius	

Kristusse ärraminnemisest. Joann. 16, 5.

12	Pühhap.	4 P. p. üll. P.	☾ 3, 2' p. l.
13	Esmasp.	Serwatus	Kaunid
14	Teisip.	Kristian	sojad
15	Kesknäddal	Sohwi	pä:
16	Neljap.	Peregrinus	wad.
17	Kede	Anton	

Sel kuul on 31 päwa.

18	Laup.	Erif	Mür:
----	-------	------	------

Digest pallumisest. Joann. 16, 23.

19	Pühhap.	5 P. p. üll. P.	● 8, 53' e. l.
20	Esmasp.	Pil	ris:
21	Teisip.	Pontusine	taminne,
22	Kesknäddal	Mili	wihma
23	Neljap.	Suur + Pääw	ja
24	Kede	Ester	rahhega.
25	Laup.	Urbanus	

Rõmüstajast Waimust. Joann. 15, 26.

26	Pühhap.	6 P. p. üll. P.	☽ 2, 55' e. l.
27	Esmasp.	Peet	Sojad
28	Teisip.	Willem	päwad.
29	Kesknäddal	Mart	
30	Neljap.	Wikand	Ud:
31	Kede	Petronella	dune.

8mal selle ku päwal touseb päike kello pool 4, ja lähkää loja kello pool 9. Pääw on pitk 17, 8 agga 7 tundi.

Juniu8. Jani = ku.

1 Laup.	Kotskal	
Vühhaft waimust. Joann. 14, 23.		
2 Pühhap.	Nelli Pühhi	Head
3 Esmasp.	2 Pühha	34, 27'e.l.
4 Teisp.	3 Pühha	ilmad.
5 Kestnaddal	Poniwasius	
6 Neljap.	Artemius	Uddune
7 Rede	Eukretsia	ja
8 Laup.	Medardus	heitlik

Jesús ja Nikodemus. Joann. 3, 1.		
9 Pühhap.	3 aino Jum. P.	Pitkem p.
10 Esmasp.	Blawius	ilm.
11 Teisp.	Parnabas	1, 9'e.l.
12 Kestnaddal	Pasilides	
13 Neljap.	Tobias	Tuult
14 Rede	Walerius	ja
15 Laup.	Widi pääw	wihma.

Nikkast mehhest. Luk. 16, 19.

16 Pühhap. | 1 P. p. 3 a. J. P.

Sel kuul on 30 päwa.

17 Esmasp.	Nikander	3, 37' p.l.
18 Teisp.	Homerus	Kännad
19 Kestnaddal	Kerwasius	
20 Neljap.	Wlorentin	sojad
21 Rede	Kael	
22 Laup.	Karolina	päwad.

Surest õhto sõmaaiast. Luk. 14, 16.		
23 Pühhap.	2 P. p. 3 a. J. P.	
24 Esmasp.	Jani pääw	3, 42' p.l.
25 Teisp.	Webronia	
26 Kestnaddal	Jeremias	Mürris:
27 Neljap.	Eadislau8	tamissed
28 Rede	Josua	ja
29 Laup.	Peetr. Pawl. p.	wihma.

Kaddunud lambast. Luk. 15, 1.

30 Pühhap. | 3 P. p. 3 a. J. P.

10mal selle ku päwal touseb päike 3 werendit pärrast kello 2, ja lähhab loja üks werend pärrast kello 9. Pääw on pitk 18 ja üks pool tundi, 8 agga 5 ja üks pool tundi.

Julius.

Heina - ku.

1 Esmasp.	Leobald	Umbne
2 Teisip.	Heina Mar. p.	☉ 7, 9' p. l.
3 Keſknáddal	Kornelius	ilm.
4 Neljap.	Ulrik	
5 Rede	Anſelm	Kallid
6 Laup.	Hektor	

Olge armoliſſed. Luk. 6, 36.

7 Pühhap.	4 P. p. 3 a. J. P.	ſojad
8 Esmasp.	Kilian	
9 Teisip.	Kirillus	páwad.
10 Keſknáddal	7 Wenda	☾ 8, 24' e. l.
11 Neljap.	Eleonora	Heitlik
12 Rede	Hindrik	
13 Laup.	Marreta páaw	ilm.

Rohkeſt kallafagist. Luk. 5, 1.

14 Pühhap.	5 P. p. 3 a. J. P.	
15 Esmasp.	Apoſt. Jagg.	Sojad
16 Teisip.	Auguſt	● 11, 6' p. l.
17 Keſknáddal	Aleksius	páwad.

Sel kuul on 31 páwa.

18 Neljap.	Rosina	
19 Rede	Wridrika	Mürris
20 Laup.	Elias	

Wariferide õiguſſeſt. Matt. 5, 20.

21 Pühhap.	6 P. p. 3 a. J. P.	taminne
22 Esmasp.	Maria Mad.	
23 Teisip.	Oskar	wih:
24 Keſknáddal	Kristina	☽ 6, 54' p. l.
25 Neljap.	Jakobi páaw	maga.
26 Rede	Anno	
27 Laup.	Marta	Kuul:

4000 meesť ſõdetakſe. Mark. 8, 1.

28 Pühhap.	7 P. p. 3 a. J. P.	ſed,
29 Esmasp.	Olowi páaw	pilwis
30 Teisip.	Ubdon	ſed
31 Keſknáddal	Kriſtwrid	ilmad.

12mal ſelle ku páwal touſeb páike kello pool 4, ja lähháõ loja kello pool 9. Páaw on pitk 17, õ agga 7 tundi.

Augustus. Leikuse: ku.

1 Neljap.	Peetri wang.	☉ 8,54'e.l.
2 Kede	Hannibal	Head
3 Laup.	Elesar	

Walleprohwetidesf. Matt. 7, 15.

4 Pühhap.	8 P. p. 3 a. J. P.	sojad
5 Esmasp.	Oswald	
6 Teisip.	Eugenius	ilmad.
7 Kestnaddal	Tonno	
8 Neljap.	Kerhard	☾ 1,56' p.l.
9 Kede	Romanus	Mürristas
10 Laup.	Lauritse pääw	minne.

Ullekohtusest maia; piddajast. Luk. 16, 1.

11 Pühhap.	9 P. p. 3 a. J. P.	Umbne
12 Esmasp.	Klara	
13 Teisip.	Ello	ilm.
14 Kestnaddal	Eusebius	
15 Neljap.	Rufki Mar. p.	☉ 8,22'e.l.
16 Kede	Isaak	Heit:
17 Laup.	Wilibald	lik.

Sel kuul on 31 päwa.

Jerusalemma ärrarikmissest. Luk. 19, 41.

18 Pühhap.	10 P. p. 3 a. J. P.	Illusad
19 Esmasp.	Sebald	
20 Teisip.	Párnard	sojad
21 Kestnaddal	Rut	
22 Neljap.	Wilibert	pääwad.
23 Kede	Sakeus	☉ 0,16'e.l.
24 Laup.	Pertli pääw	

Wariserist ja tõlnerist. Luk. 18, 9.

25 Pühhap.	11 P. p. 3 a. J. P.	Ud:
26 Esmasp.	Trenäus	
27 Teisip.	Kebhard	dused
28 Kestnaddal	Augustin	
29 Neljap.	Joann. hukl.	il:
30 Kede	Penjamin	☉ 9,28'p.l.
31 Laup.	Rebekka	mad.

14mal selle ku päwal touseb päike 3 werendit pärrast kello 4, ja lähkää loja üks werend pärrast kello 7. Pääw on pitt 14 ja üks pool, 6 agga 9 ja üks pool tundi.

September. Süggise-ehk Mihkli-ku.

Kurdist ja keletumast. Mark. 7, 31.

1 Pühhap.	12 P. p. 3 a. J. P.	Elidius
2 Esmasp.	Eisa	
3 Teisip.	Reinard	Kal:
4 Kesknaaddal	Kai	lis
5 Neljap.	Moses	soe
6 Rede	Magnus	☉ 7, 10' p.l.
7 Laup.	Regina	ilm.

Preestrist ja lewitist. Luk. 10, 23.

8 Pühhap.	13 P. p. 3 a. J. P.	Mar. sund.
9 Esmasp.	Pruno	Heit:
10 Teisip.	Eobald	liffud
11 Kesknaaddal	Põri pääw	ilmad.
12 Neljap.	Sirus	
13 Rede	Amatus	☉ 8, 5' p.l.
14 Laup.	Risti üllend.	Tuult

Rünnest piddali: többisest. Luk. 17, 11.

15 Pühhap.	14 P. p. 3 a. J. P.	ja
16 Esmasp.	Leontina	wihma.

Sel kuul on 30 päwa.

17 Teisip.	Josephina	
18 Kesknaaddal	Kottlob	Wil:
19 Neljap.	Werner	
20 Rede	Wansta	lud
21 Laup.	Matteusse p.	☉ 7, 16' p.l.

Mammonast. Matt. 6, 24.

22 Pühhap.	15 P. p. 3 a. J. P.	pääwad,
23 Esmasp.	Osea	
24 Teisip.	Joann. sam.	wahhel
25 Kesknaaddal	Aleomas	
26 Neljap.	Harald	tuult
27 Rede	Udolv	
28 Laup.	Wentsel	ja

Maini:linna surrust. Luk. 7, 11.

29 Pühhap.	16 P. p. 3 a. J. P.	☉ 8, 52' e.l.
	Mihkli pääw	
30 Esmasp.	Hironimus	wihma.

12mal selle ku päwal touseb päike kello 6, ja lähhäb loja kello 6. Pääw on piff 12, ja 8 ka 12 tundi.

Oktober.

Wina: fu.

1	Teisip.	Wolmar	Kül:
2	Kesknáddal	Goldemar	
3	Nelhap.	Jairus	mad
4	Kede	Prants	
5	Laup.	Wides	ilmad.

Wee: többisest. Luf. 14, 1.

6	Pühhap.	17 P. p. 3 a. J. P.	⊕ 1,46' e. l.
		Leikusse Pühha	
7	Esmasp.	Malo	Wihma
8	Teisip.	Tomasia	
9	Kesknáddal	Tionisius	ja
10	Nelhap.	Mai	lumme
11	Kede	Purkard	
12	Laup.	Walwriid	saddo.

Suremast käsust. Matt. 22, 34.

13	Pühhap.	18 P. p. 3 a. J. P.	⊙ 10. e. l.
14	Esmasp.	Kalikstus	
15	Teisip.	Heddo	Tuult
16	Kesknáddal	Kallus	
17	Nelhap.	Leonhard	ja

Sel kuul on 31 päwa.

18	Kede	Lukassee päaw	wihma.
19	Laup.	Lutsius	

Allwatud innimesest. Matt. 9, 1.

20	Pühhap.	19 P. p. 3 a. J. P.	
		Lutterusse dige usfo ülleswõtmisse Pühha	
21	Esmasp.	Ursel	⊕ 2,42' p. l.
22	Teisip.	Kel	Weel
23	Kesknáddal	Sewerin	
24	Nelhap.	Salome	paljo
25	Kede	Krispin	
26	Laup.	Amandus	tuult

Pulma rideest. Matt. 22, 1.

27	Pühhap.	20 P. p. 3 a. J. P.	ja
28	Esmasp.	Simon Jud.	⊕ 7,30' p. l.
29	Teisip.	Engelbreht	wih:
30	Kesknáddal	Abalon	
31	Nelhap.	Wolfgang	ma.

16mal selle fu päwal touseb päike kello pool 8, ja lähháb loja kello pool 6. Päaw on pikk 9, 6 15 tundi.

November. Talwe: ku.

1 Rede	Pühhade pääw	Tuiso:
2 Laup.	Hingede pääw	sed

Kunningamehhe poiaft. Joann. 4, 47.

3 Pühhap.	21 P. p. 3 a. J. P.	ja
4 Esmasp.	Ot	⊙ 10. e. l.
5 Teisip.	Blandina	wihmas
6 Kesknäddal	Käspär	sed
7 Neljap.	Paltser	ilmad,
8 Rede	Klaas	wahhel
9 Laup.	Joobst	külm.

Kawwalast sullasest. Matt. 18, 23.

10 Pühhap.	22 P. p. 3 a. J. P. Mart. Lutt.	
11 Esmasp.	Martin Piisk.	Selge
12 Teisip.	Jonas	● 3,50'e.l.
13 Kesknäddal	Arkadius	tae:
14 Neljap.	Predrik	
15 Rede	Leopold	was
16 Laup.	Ottomar	

Sel kuul on 30 päwa.

Kohto: rahhast. Matt. 22, 15.

17 Pühhap.	23 P. p. 3 a. J. P.	ja
18 Esmasp.	Esa	
19 Teisip.	Liisbet	külm.
20 Kesknäddal	Amos	⊙ 8,56'e.l.
21 Neljap.	Mar. ohwerd.	
22 Rede	Sesilia	Tuis:
23 Laup.	Klement	

Sairi tütreft. Matt. 9, 18.

24 Pühhap.	24 P. p. 3 a. J. P.	sone
Surnutte mällestusse Pühha.		
25 Esmasp.	Kadrina pääw	
26 Teisip.	Konrad	külm
27 Kesknäddal	Jetta	⊙ 5,55'e.l.
28 Neljap.	Künter	
29 Rede	Ewert	ilm.
30 Laup.	Andrese pääw	

gmal selle ku päwal touseb päike kello pool 9, ja lähkää loja kello pool 4. Pääw on pikk 7, 8 17 tundi.

Detsember.

Joulo - ku.

Kristusse süüsi, sündimiseft. Matt. 21, 1.

1 Pühhap.	1 Krist. Tull. P.	
2 Esmasp.	Kandidus	Tuul:
3 Teisip.	Tala	☾ 10. p. l.
4 Restnädal	Varbo	sed
5 Neljap.	Sabina	kulmad
6 Rede	Niggola pääw	il:
7 Laup.	Antonie	mad.

Lähhed enne wimist pääwa. Luk. 21, 25.

8 Pühhap.	2 Kr. Tull. P. Mar. sam.	
9 Esmasp.	Pühhem pääw	
10 Teisip.	Judith	Tuis
11 Restnädal	Elso	● 11, 3' p. l.
12 Neljap.	Ottilia	fosed
13 Rede	Eutisia	
14 Laup.	Nikasilus	ja

Joannes wangi: tornis. Matt. 11, 2.

15 Pühhap.	3 Kr. Tull. P.	pehmed
16 Esmasp.	Albina	
17 Teisip.	Ignatius	llmad.

Sel kuul on 31 päwa.

18 Restnädal	Kristow	
19 Neljap.	Lot	Lund
20 Rede	Abraam	☾ 29' e. l.
21 Laup.	Toma pääw	ja

Joannesse tunnistusfest. Joann. 1, 19.

22 Pühhap.	4 Kr. Tull. P.	
23 Esmasp.	Dagobert	kulma
24 Teisip.	Adam, Ewa	
25 Restnädal	Joulo	tulleb.
26 Neljap.	Teine Pühha	
27 Rede	Kolmas Pühha	☾ 10' e. l.
28 Laup.	Süta Paste p.	Wägga

Sest immet: pannemiseft. Luk. 2, 33.

29 Pühhap.	P. pärr. Joulo	kange
30 Esmasp.	Tawet	
31 Teisip.	Silwester	kulm.

10mal selle ku päwal touseb päike üks werend pärrast kello 9, ja lähkõs loja 3 werendit pärrast kello 2. Pääw on pikk 5 ja üks pool tundi, 8 18 ja üks pool tundi.

Aasta muutmisfed.

Kewwade hakkab 8mal Paastoku päwal, kello 2, 11 minuti pärast lounat. Siis on päaw ja õhhe pikkused.

Sui hakkab 9mal Janiku päwal, kello 11, 18 minuti enne lounat. Siis on meil keigepitkem päaw.

Süggise hakkab 11mal Mihkliku päwal, hommiko kello 1, 23 minuti. Siis jälle on päaw ja õhhe pikkused.

Talwe hakkab 9mal Jouloku päwal, õhto kello 6, 43 minuti. Siis on meil keigelühhem päaw.

Päwa ja Ku warjutamissed.

Sel aastal warjutakse Päike kakskord ja Ku kakskord, agga meie maal polle mitte üht ainust neist nähha.

Essimenne on Ku warjutamine 5mal Käänlaku päwal.

Teine on Päwa warjutamine 21sel Käänlaku päwal.

Kolmas on Ku warjutamine 1sel Leikuseku päwal.

Neljas on Päwa warjutamine 15mal Leikuseku päwal.

Wennema Ülemawallitseja sugguselts.

Nikolai se esimenne, Keiser ja keige Wennerigi wallitseja; ka Sleswit-Holsteini wallitseja Würst, on sündinud 1796, Janiku 25. päwal.

Aleksandra Weodorowna, Keisri praua, Preisi Prinses, on sündinud 1798, Heina:ku 1. päwal.

Aleksander Nikolajewits, Nigi pärria, Tsesarewits ja Suurwürst; on sündinud 1818, Jürri:ku 17. päwal.

Konstantin Nikolajewits, Suurwürst; on sündinud 1827, Mihkli:ku 9. päwal.

Nikolai Nikolajewits, Suurwürst; on sündinud 1831, Heina:ku 27. päwal.

Mikael Nikolajewits, Suurwürst; on sündinud 1832, Wina:ku 13. päwal.

Suurwürst, Mikael Pawlowits, Keisri wend; on sündinud 1798, Keäri:ku 28. päwal, ja temma Praua on:

Helena Pawlowna, Wirtembergi Printsess; on sündinud 1806, Joul:ku 28. päwal.

Maria Nikolajewna, Suurwürsti Printsess; on sündinud 1819, Leikuse:ku 6. päwal. Lau:

Iatud selle Keiserlikko Printssile Maksimilian von Leuchtenberg.

Olga Nikolajewna, Suurwürsti Printsess; on sündinud 1822, Leikussse:ku 30. päwal.

Aleksandra Nikolajewna, Suurwürsti Printsess; on sündinud 1825, Jani:ku 12. päwal.

Maria Michailowna, Suurwürsti Printsess; on sündinud 1825, Künla:ku 25. päwal.

Elisabet Michailowna, Suurwürsti Printsess; on sündinud 1826, Lehhe:ku 14. päwal.

Katarina Michailowna, Suurwürsti Printsess; on sündinud 1827, Leikussse:ku 16. päwal.

Maria Pawlowna, Suurwürsti Printsess, Keisri õde, Weimari ja Eisenaki Ma wallitseja Karel Wridriko praua, on sündinud 1786, Künla:ku 4. päwal; ja temma abbikasa on sündinud 1783, Künla:ku 2. päwal.

Anna Pawlowna, Suurwürsti Printsess, Keisri õde, Hollandima kuningriigi pärris pärria Willem Wridrik Georg Ludwigi praua; on sündinud 1795, Neäri:ku 7. päwal; ja temma abbikasa on sündinud 1792, Joulo:ku 6. päwal.

Kronopühhad, mis ue kirriko seadusse järrele ka Ma kirrikuttes tulleswad piddada:

1. Jürriku 17mal päwal. Esesarewitsi Surewürsti Aleksander Nikolajewitsi, wenne:rigi aujärje pärris pärria sündimisse pääw.

2. Jürriku 21mal päwal. Meie sure Keisri Praua, Aleksandra Weodorowna nimme pääw.

3. Janiku 25mal päwal. Meie sure Keisri ja keige Wennerigi Wallitseja Nikolai Pawlowitsi sündimisse pääw.

4. Heinaku 1. päwal. Meie sure Keisri Praua, Aleksandra Weodorowna sündimisse pääw.

5. Leikussseku 22mal päwal. Meie sure Keisri Perra ja Temma Abbikasa kronimisse pääw.

6. Leikussseku 30mal päwal. Wennerigi aujärje pärris pärria, Surewürsti Aleksander Nikolajewitsi nimme pääw.

7. Salweku 20mal päwal. Meie sure Keisri Nikolai Pawlowitsi wallitusse hakkatusse pääw.

8. Jouloku 6mal päwal. Sesamma meie sure Keisri nimme pääw.

Needsinnatsed Kronopühhad petakse nenda kui need Paasto jutlusse päwad.

Hooste = weiste = ja kauba = ladad.

I. Eesti - ma Rubbernemangus.

Talliinnas: 1) Jani:ku 20masti pawaft, ku ot-
fani. 2) Mihkli:ku 26, 27. ja 28mal pawal.

Rakwerre:liinnas: 1) Neäri:ku 27mal ja
28mal pawal. 2) Jani:ku 16mal ja 17mal
pawal. 3) Mihkli pawal.

Paide:liinnas: 1) Kuuula:ku 3mal pawal.
2) Jani:ku 25mal pawal. 3) Mihkli:ku
10mal ja 11mal pawal.

Haapsalo:liinnas: 1) Neäri:ku 10mal ja
11mal pawal. 2) Mihkli:ku 14. ja 15mal pawal.

Paldiski:liinnas: 1) 2sel ja 3mal Kuuula:
ku pawal. 2) Mihkli:ku 21sel ja 22. pawal.

Lihhola:liinnas: 1) Esmaspawal enne
Wastla pawa. 2) Mihkli:ku 24mal pawal.

Raplas, 1) esimesel redel parrast Mihkli
pawa. 2) kolmandamal redel parr. Neäri pawa.

Reblas, Mihkli pawal ja faks pawa se järrele.

Merjama firriko jures, kolmandamal Kris:
tusse tullemisse pühhal.

Orkital, Neäri:ku 7mal ja 8mal pawal.

Kollowerres, Neäri:ku 17mal ja 18mal
pawal, ja Wina:ku 4mal ja 5mal pawal.

Jõhwis, Mihkli:ku 24mal ja 25mal pawal.
Keila firriko jures, Mihkli pawal ja faks
pawa se järrele.

Jõeletmes, nädal parrast Mihkli pawa.
Rubbermango kohto kasso järrele ei olle lubba, ei lau-
pawal egga pühhapawal lata piddada, waid, kui nen-
da juhtub, peab sedda teise nädala esimesel argi-
pawal petama.

2. Lihwlandi - ma Rubbernemangus.

Larto = liinnas: 1) Kolme funninga suur
saksa laat. 2) Peetri = 3) Maria sündimisse-
ning 4) Mihkli = pawal.

Perno-liinnas: 1) 3 nädalat parrast Jani:
pawa üks suur saksa laat. 2) Esmaspääw ning
Teisipääw enne Mihkli pawa. 3) Esmasp. ning
Teisip. parrast 3mat Kristusse tullemisse pühha.

Willandi-liinnas: 1) Kuuula:ku 2sel pawal
üks suur saksa laat, 8 pawa. 2) Jani pawal
3 pawa, ning 3) 24mal Mihkli:ku pawal.

Kurresare-liinnas: 1) 6mal Kuuula:ku pawal.
2) 1mesel Wina:ku paw. ja 3 pawa parr. sedda.

Werro-liinas: 1) Jani päwal. 2) 24mal
Mihkli fu päwal. 3) üks suur saksa laat, mis
8 päwa petakse 22 Küünla-fu päwast. 4)
10mal Talwe-fu päwal.

Waska-liinas: 1) 12mal Jani-fu päwal. 2)
10mal Leikusse-fu ja 3) 29mal Mihkli-fu päwal.

Rastnas, Mihkli-fu 8mal ja 9mal päwal.
Audrus, 13mal ja 14mal Mihkli-fu päwal.
Põltsama-moisas, 17mal Mihkli-fu päwal.
Lustiwerre-moisas, 15mal Wina-fu päwal.
Põrawerre-moisas, 13mal Mihkli-fu päwal.
Kaanso-moisas, 30mal Leikusse-fu päwal.
Korti-moisas, liggi Waska-liina, 15mal
Mihkli-fu päwal.

Rappina-moisas, 4. ja 5mal Mihkli-fu päwal.

Weski-moisas, Rambia kihhelfonnas, 15mal
Wina-fu päwal.

Oldre-moisas, Helme kihhelfonnas, 10mal
ning 11mal Mihkli-fu päwal.

Helme-moisas, 15mal Leikusse-fu päwal.

Tarwaste-moisas, 29mal Jani-fu päwal.

Wendra-moisas, 20mal ja 21mal Mihkli-
fu päwal.

Luggemissed.

T ä h t p ä w a d e s t.

(Mis mullo polele jäi.)

Marahwa wannad tähtramatud nimmetawad
mitto ristipäwa, kellest kaks hillisemal aial kirja
pannematta jänud. Need ristipäwad, mis täht-
ramatust alles leida, on suur ristipäaw, mis
üks kiriko Pühha on, ristileidminne ja risti-
üllendaminne.

Surest ristipäwast, ehk Kristusse taewa-
minnemisse Pühhast polle tarwis laiemalt õppetada.
Mi paljo agga siin tähhendame, et katoliki usso
aial sel päwal ja kolm päwa ennegi, ühhed ümber-
käimissed peti; sured ristid kanti ümber ja pappid
ja rahwa lip käisid nende tagga. Sest siis se
ristipäwa nimmi selle Pühhale jänud.

Teada on, et se Pühha paigal ei seisa. Selle-
pärast on se üks tühi arro ja pruuk, et surel
ristipäwal kirja esimest korda lastakse lounale tulla.
Noiad koggoni läksid ennemuiste lehmade wasto,
pissike kex olma al, ja tõrkusid lehma külge, hü-
bes. siit woid! siit pima! Moistlik perrenaene

lasseb karja lounele tulla, siis kui pāwad ni pitkad on, et lehma kolm kord sünnib lūpsta; ta on keikpidi holas, ja tähhelepannia ja tunneb hirno südames keige ebbausso eest. Kūl ta siis woid saab ja pima, kui Jummal tahhab õnnistada.

Need kaks ristipāwa, mis wannad tähtmatud weel mälletawad, hillisemad mitte, on:

Eiāno ristipāaw,

Kaks nāddalat enne suurt ristipāwa. Millal ja kust se tōusnud, sedda ei oska meie kūl mitte dōlda, muud kui agga, et se nimmi temmal sest woib olla, et kui ta üks kuus nāddalat enne Jāni juhtub kättetullema, siis messilinnud hakkawad perret heitma. Teine on:

Euleristipāaw, ehk weike ristipāaw, nāddal enne Kristusse taewaminnemisse Pūhha. Sestki polle teada, kust ja millal tedda hakkatud tähtpāwaks arwama. Monni seggase arroga innimenne ennemuiste sel pāwal ei tahtnud kūlwata, kartes, et tuul siis sel aastal keik wilja wōttaks seggaminne aiada. Need tuled, mis nende ristipāwade aeges puhhuwad, ristipāwade wahhetuleks nimmetakse. Tartu kele nimmetakse sedda neljapāwa kolm nāddalat enne suurt Ristipāwa lehhe ristipāwaks, sest et siis puud hakkawad lehti loma.

Risti leidminne,

Maio kuu kolmandal pāwal. Selle pāwa nimmi on sest tōusnud. Esimenne Roma keiser, kes isse ristiussō pole pōris, ja sedda omma sure rigi ussoks tōstis, olli Konstantin. Temma emma Helena, nenda rākiwad ennemuistsed juttud, armastanud wāgga Õnnisteggiat, ja lāinud aastal 325 Jerusalemma, sedda kōhta waatma, kus Kristust olli risti lōdud. Kolgata mael ta lastnud hōlega kaewata, kas sedda risti saaks leida, mis kūlge Kristust olli lōdud. Leitud wimaks ka kolm risti; ūhhe kullest olnud weel need sannad luggeda: Jēsus Naatsaretist, Jūda rahwa Kuningas. Sest siis tuntud ārra, seddasamāra sedda diget risti ollewad, agga need teisēd kaks nende rōwolitte ristid, kes Jēsussega risti lōdi. Sedda risti hōitud sest aiast Jerusalemmas wāgga ausaste, agga sennagi pelle tedda mitte ifka rahhule jātud. Sest liggi 300 aastat pārrast sedda luggu, siis kui Roma riik jo kahte riki olli lahkunud, Roma ja Kreka riki, wōitis Persia kuningas sōas Kreka keisrit ārra, kes Konstantinopoli liinas asset olli, mis niūd Turgi keisri pea- ja pesa-lin on, ning dōldakse, et siis sealt ka Kristusse risti on ārrawidud. Agga Persia kuninga poeg jāi, kui uus sōdda tōusis, alla, ja annud, kui rahho tehti, sedda risti jälle wālja. Noor Kreka keiser He-

raklius winud siis Kristusse risti essite Konstantinopoli linna, parrast Jerusalemma.

Risti üllendaminne,

Mihkli kuu 14mal päwal on nüüd se. Keiser isse kannud aastal 631 sel nimmetud päwal, omma keisrilikkud aurided ja aumärgid ennese peält ärraheites, omma selgas sedda risti Jerusalemma, ja lastnud sedda seal püsti seada ja kõrgeisse üllendada. — Need mollemad ristipäwad on alles Kreka ja Katoliki usso rahwale ühhed petawad Pühhad.

Kas meie marahwas ka wannal aial neil päiwil ebbausko piddanud, se on meil teadmatta. Some rahwas weelgi ristiüllendamisse päwal ristikesi lauda seinade ja lehmade külge tewad ja kannawad siis ka ühhe pühaks petud kirwi, mitte narri tempudega, metsa.

Witusse ehk Widi päaw,

Jani kuu 15mal päwal. Witus olli üks 12 aastane poisike, Italia maal. Issa olli paggana usko, emma ristiinnimenne. Üks wagga õppetaja juhhatas tedda norelt Onnisteggia jure, ning jutustawad wannad kirjad monda tühja neist immetegudest, mis se poisike jo lapsepõlwes teinud. Kui Roma keiser Diokleetsian, kes aastal 303 hakkas ristirahwast armotumal kombel tagakiusama,

sedda kuulda sanud, siis ta heitnud Witust ja temma emma wangitorni, lastnud poisi raudo panna ja põllewa piggi ja sulla seatinna sees keta, ja kui temmal sest suggugi wigga ei tulnud, karrude ette wiisata. — Agga needki ei olle temmasses pütunud, waid pealegi temma jallad lastunud. Siis podud tedda wõllasse, ja pinatud sealgi kolledaste. Pois hüüdnud Jummalat appi; siis hakkanud kühhe hirmsal kombel müristama ja Ma wärrisema, nenda et Keiser Witust rahhule jätanud. Wimaiks heitnud rahho sees hinge. Keigest sest on kül nähha, et tühhi ja liigust monda selle poisikesse üllendamisest on jure lissanud, mis ellades polle sündinud.

Ilomäe kabbel Wirromaal, Kadrina kihhelkonnas, on selle Witussele pühhitsetud; sest siis ka Palmse maante kõrts, Wiitna kõrtsi nimme kannab, sest et enne wimist katto kabbel seal kõrtsi ees seisis. Surnohaudade künkad on weelgi seal nähha, ning olleme, liggi 40 aastat teed, seal sammas ülestühnitud furno luid näinud.

Witusse päwal istutakse monnes kohtas kapsa taimed mahha, mis ka parras aeg tahhab olla.

J a n i p ä a w,

Jani kuu 24mal päwal, Kristia Joannesse mällestusets, on meie maal üks kiriko Pühha. Jani ehk Janiko tullest monned selletusjed:

Tullofest on wannast, woõra jummalatennis-
tusse päiwil, kängeste mitmesugguste pühhitsemiste
ja ebbausso kombette jure prugitud. Persia maal
on weelgi üks usso selts, mis tullofest kui Jum-
mala kuio kummardab. Kreka ja Roma rahwal
olli üks isgi tulle ebbajummal, ja Roma liinas
üks tempel, kus õõd ja päwad tulloke kustumatta
põlles. — Wanna Seadusse sanna tunnistab ka,
et woõra Jummalat teenrid põlletanud ja suitseta-
nud kõrge paikade peäl (Wata II Ma Ram.
28 peat. 4 salm.), ning kelab Moses (5 Ram.
18 peat. 10 salm.) Israeli rahwast: et nende seast
keddagi ei piddand leitama, kes omma poia ja
tütred tullest lasseb läbbi kää. —

Turri päwa aial piddasid Kreka ja Roma rah-
was sedda kombet, et süütsid sured tulled põllema,
ille tulle hüppasid ja karjad tullest läbbi aiasid.
Pohjapooltsel Saksamaal weelgi mitmes paik
rahwas Eihawõtte aial mäggede otsas tullofest
süütwad ja selle ümber lauldes ja õiskades tant-
siwad, mis keik paggana usso põlwe jälged näit-
wad ollewad.

Põltsama kihhelfondas, Wastemoisa liggidal,
on ühhed wannad laggund mürid, mis seält rah-
was ristikirikuks nimmetawad. Sennagi ümber-
kaudne rahwas, nüüd 60 aastat teed, kunnipä-
wa õse sabbande ja tuhhande kaupa kottotulliwad,

müride peäl tuld põllema süütsid ja õhwri andisid
tullesse wiiskasid. Siggimatta naesed tantsisid al-
lasti müride ümber; mu rahwas istus maas, sõi
ja jõi; poisid ja tüdrukud hulkusid möda metsa ja
teggid seäl paljo wallatust. Kõl se mõllaminne
woib seäl meie päiwil waikind ehk ommeti kassi-
nam olla.

Tani tullofest on alpidi- ja lounapoolse
Saksama, Inglis- Prantsosi- Italia ja Spania Ma,
Wenne- ja pohja Ma rahwas wannast pruginud.

Kewwadifest pöripäwast hakkada, touseb päike,
pohja pole lifudes, taewas ifka kõrgemale, kuni
pittkemal päwal keigekõrgemas kohtas seisab! Siis
ta on monne päwa pessa, se on: et enne Tani
surest polle tunda, et päwad lühhemaks lühhaksid.
Selle peäle tähhendab se pruuk, mis Saksa ja
Prantsosi maal, seäl ümberkaudo, kus nende kahhe
rikide raiad kofkoannawad, wannast peti, ja mon-
nes paikus weelgi lifumas on. Tani laupäaw
õhto mäsfiwad hõlgi ühhe sure puratta ümber;
rummust läbbi kääb pitt tuggew pu; pu otsest
hakkawad kaks meest kinni, hõlled sütakse põllema,
ja mehhed aiawad põllewat rattast mäest alla jõe-
le jooksuma. Naesterahwas, kes mäe al, õiska-
wad, mehhed mäeotsast kostawad. Kui hõlled
alles põllewad, kui rattas wette wereb, siis peab
Jummal sel aastal winamäed õnnistama. Se

põllewa ratta weretaminne sedda peab tähhendama, et päike nüüd ka taewas allamalle weremas on. Et nüüd küll nisuggust põllewa ratta weretamist polle meie mail millalgi kuulda olnud, siis on ometi wobra made sees Jani tulle jures muud kombatetawaks olnud ja weelgi ollemas, mis muist meie ja Some rahwa janitullega ühteannawad. Mitme made sees hüppasid ennemuiste nored inimesed ülle tulle ja sütte, ja tantsisid ringi ümber tulle, lillewõrrud peas, mis nad ärraminnes, tüllesse lopisid; wissati ka keisfuggused rohhud tüllesse, kui on: poirohhud, raudreia- ja janirohhud, wilpead, kuffekannuksed, unnislaufud ja muud teisjed rohhud, lotes, et seddawisi ka keis õnnetusse juhtumissed tülles saaksid ärrapõllema ja aasta otsa innimesed terweks jama. Saksamaal tallo-rahwas ka lillewõrrud ülle ukse rippuma pannewad, egga olle need teisjedki janitulle kombatetawad seäl hopis kustunud.

Setti rahwa pruuk se, et keis walb Jani laupäwal moisa kottotulleb; towad tülles janirohhto ja marjo moisawannemattete meleheaks, kassiwad moisa oue puhtaks, kairwad kolmkord lauldes ümber rukki põllo, neljas lifes, mehhed, naesed, pois-mehhed ja tüdrukud isgi lifes, tüdrukuttel lillewõrrud peas. Ohhto mois annab neile süa ja jua ja tantsitakse priiskeste õni.

Meie maal ka õhta Jani eli rahwas wannad tõrwa tündrid ja muud kõlwatumaid puriisto, kulund lude ja muud seddasuggust mäggede ja kõrgematte paikade peäl ridwade otsa püsti seadwad, ehk ka puud, haggio ja hõlgi hunnikusse kōkkolauwad ja põllema pannewad. Ennemuiste olli monni koht selle polest kulus, kui on Ebbawerre mäggi weike Maria kihelkonnas Wirromaal, ja Alotagguse Niggola kiriko liggidal need wannad Maria kabbeli mürid, et seäl tulle jures kange jominne, mõllaminne ja kauba aiaminnegi lihus. Tõhhafe ka Jani õse monnes kōhhas tulb ülles, et noiad karjast ärrakeelda. — Tallinnas on Jani õhto ja õse lasna- ja kiwvi mäel, ja mitmes kõrges kohtas, ja warrawa tagga sakste aedades ja moisades tullokessi nähha; õhto õo peäle on ka liina ümber ja allewittes hulk innimesi liikumas ja kõrtsides wioli tralli ja õiskamist kuulda. Mis seäl siis muud jures, kui jomist ja roppo tõõd, ja taggajärrel pohmilust ja hābbi!

Monnes kōhhas, kui on Saremaal, panned rahwas janirohho kimbokessi toa ümber rippuma, et nenda kurjad waimud ärrapelletada. Teisjed prugiwad sees toa seina külles õnnelille wõrrokessi.

Jani õhto korjatud rohtudel kōdetakse keigerohkemat arstimisse ja abbiteggemisse rammo sees

ollewad; ennamiste ühheffa suggu rohto noppi-
takse ja antakse neid lojustele süa, kui karri wälja
lähhab, ehk suitsetakse nendega lojusted ja oue
lindo; monni panneb ka ukse lāwwest ehk kinnit-
sest raiutud laastokessi ehk kistud kildo sekka; mes-
silassi ka nendega suitsetakse, et wargad linnud ei
pea nende kallale tulles, neid tapma ehk nende
warrandust risuma. Teine sedda, teine teist rohto
korjab, agga janirohhud (mis ka punnede, wina-
lilled ehk winamarjade nimmel kairwad), poiroh-
hud ja rawwandusse ehk kaetisrohhud peawad ik-
ka hulka ollema.

Saksamaal monnes kohtas on ühheffa suggu
rohtudega üks isä nälja mää ja katšminne.
Punnuwad ühheffa suggu rohto, kus ikka paio
okse ja kassipillisiid hulka peab ollema, wörruks
ja tüttarlapsed winnawad neid taggorparri, ilma
sanna lausumatta, pu otsa pole. Ni mittokord
kui wörro oksteisse kinni ei jä, ni mitto aastat
peawad weel ootma, kunni neile kossilassed tul-
lewad.

Jani tullokesel on ristirahwa seas ka üks us-
so tähhendus, sest et ristia Joannes kui üks wal-
guš ja tulloke Kristusse eel olli kaimas, ja Dem-
male teed walmistamas.

Peetri ja Paawli pääw,

29mal Jani kuu päwal. Pühha Peetrus ja püh-
ha Paulus ollid mollemad Jesusse Apostlid; Pee-
trus nende arrust, kedda Innisteggia essialgo är-
rawallitšes ja kes allati temma seltsis ja temma
su ees olliwad; Paulus pärrast Kristusse taewa-
minnemist. Nende ellust ja teggudest polle tarwis
laiemalt selletada, sest et pühha kirri sedda keik
kätte juhatab. Söldakse mollemad ühhel ja sel-
sammal päwal, aastal 67 pärrast Kristust, Keis-
ri Nero aial, Roma linna wäggise furma furnud
ollewad, Peetrust risti lödud, Paulust mödgaga
hukkatud. Se tähtpäaw on nende furma mälles-
tusseks seatud. Apostel Peetrus olli kallamees;
(wata Matt. Kam. 4 peat. 18 salm) sest siis ebba-
ust tedda kallameeste kaitšaks tõstnud.

Heina Maria ehk Maria katšma minne-
misse pääw,

heina kuu teisel päwal. Ewangelisti Eufä ramato
essimesšes peatükis kulutakse, et pühha neitsit
Maria, pärrast sedda kui ta kaima peäle sanud,
Elisabetit lāinud waatma, kes siis ka Ristia Joan-
nessega kaima peäl olli, ja mis need mollemad
pühhad naesed siis kōnnelenud ja kuida Maria
titusse laulo laulnud. Se on niid se Maria

Patšmaminneminne, mis ennemuiste meie maal ka üks firriko Pühha olli.

Seddagi pawa monningane punna Maria's nimmetab, selleparrast et sel aial naesterahwas neid rohtosid korjavad, misga punnast wärwitakse.

Neid Maria päwi on tähtramatus mitto weel. — Maria kulutamisse ehk Paast Maria Pühha tunneb igga ristiinnimenne, sest et se üks firriko Pühha on. Maria puhastamisse ehk küünla Maria päwast olleme jo 1835 ja 1837 aasta tähtramatus rāfinud.

Maria sündimisse pawa on umbes arwatud Mihkli ku 8ma pawa ollewad, aastal 3456 parrast Mailma lomist. Sedda pawa ka üksi Maria's nimmetakse, sest et arwatakse siis üsib, mis ruffi orrast aiawad, kadduma.

Maria ohwerdaminne,

Marti kuu 18mal päwal, peab sedda mälletama, et pühha Maria ennast parrast Kristusse sündimist, iggawesse neitsi põlwe tootusfega, hõpis Summalale omma's ohwerdand.

Maria taewaminneminne, leiko kuu 15mal päwal. 1200 aastat parrast Kristust hakkati sedda kõnnet tõstma, et Maria 24 aastat parrast Kristusse taewaminnemist peab

furnud ollema, ja et siis keik Apostlid keigest maailmast kocko tulnud tedda matma. Kolmandamal päwal ta tousnud jälle üles, ja kantud tedda, Apostlide nāhhes, Inglise taewa. Ruffi ehk külwi Maria's sedda pawa nimmetakse, sest et siis arwatakse parrajat aega ollewad ue seemnega ruffid mahhatehha. Maria samisse päwast Soulo kuu 8mal päwal olleme jo 1836 aasta tähtramatus rāfinud.

Seitse wenda

ehk seitse maggajat, heina kuu 10mal päwal. Se jut, mis hillisemal aial, kui ebbaust ifka roh-kemaks kāsuis, ristifoggodus'es hakkas tousma, kāib sedda wisi: Ewesusse liinas olnud seitse noort meest, ehk, kuida teised juttustawad, seitse wenda, moisnikko suggu; need keik teninud Keisri Teetsiusse kardiwāes ja olnud wāgga kindlad omma usso polest. Keiser, kes 250 aastat parrast Kristusse sündimist ristirahwast taggatusas, lastnud Ewesusse liina ühhe wobra jummal templi ülesehhitada, ja annud kowwa kāsko wālja, et iggamees senna mingo ohwerdama, kui ta ei tahha omma ello kautada. Sedda need seitse meest polle foggoni mitte tahtnud tehha, et neid kül pinatud. Keiser annud neile siis weel aega; agga nemmad jagganud keik omma warra waestele ar-

ra, lainud liina ette, ja peitnud ennast senna ühhe kaljo kopa. Sanud Keiser sedda kuulda, siis lastnud kobast kinnimürida. Mored mehhed uinund senna maggama ja magganud 170, 200 ehk koggoni 300 aastat. Pärast sedda aega mur- tud seält kiwra, ja woetud nenda kobast lahti. Kui tule lehk nende maggajatte peäle káinud, siis árkunud üles, ja arwanud ennast agga ühhe ain- sa õõ magganud ollewad. Agga peagi tunnud árra, et luggu teistwisi olli. Sest kui üks neist, nenda kui enne maggama jámist, liina lainud toito ostma, siis seált üsna woõraid innimesi leidnud, hopis teisi ridis, kui nende ello páiwil kántud, egga olle ükski tahtnud nende wanna rah- ha tunnistada egga wastowõtta. Widad neid siis kóhto ette, ja seál sanud kulamisse warral nende imme luggu selgeks. Dólnud nemmad siis selle aia Keisri wasto, et neist diete náhha on, et sur- nud jálle ülestouõwad. Saand se tehtud ja dól- dud, siis heitnud keikide náhhes mahha ja surnud keik forraga árra.

Seitsme wenna páwast ligub se sanna Saksa- ja marahwa suus, et kui sel páwal saab wihma, siis peawad 7 náddalat járgi wihmased ilmad tul- lema.

(Tullemal aastal ots.)